

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petilvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petilvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenimani nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Slomšek.

Danes je minulo 50 let, odkar je umrl v Mariboru prvi lavantinski knez in škof Anton Martin Slomšek. Pol stoletja je od njegove smrti, slovenska zemlja, knjiga in slovensko ljudstvo kaže precej drugačno lice, kakor je je kazalo za časa tega odličnega narodnega delavca, in umevno je, da sedanji rod ne čuti vpliva in pomena tega moža tako, kakor njegovi sodobniki.

Slomšek je bil praktičen naroden delavec in v tem leži ves njegov pomen in njegove vrline. Vsak korak, ki ga je napravil, in vsaka beseda, ki je prišla iz njegovega peresa, je bila napisana v gotov namen, da ljudstvu služi, koristi in veselje dela. Pokojni škof ni bil književnik v pravem pomenu besede, dasi je za svoje razmere izborna pisal, in tudi ni tega nikdar nameraval, on je hotel v prvi vrsti biti narodov učitelj, vzgojitelj in apostol. Na tem polju si je stekel zasluge, da lahko velja za prvega ljudskega pedagoga.

Slomšek je veliko pisal; od njega imamo veliko literature, posebno pa mladinske. Pisal je slovenske obecnike, razna šolska berila, pravljice, pripovedke, znano berilo za nedeljske šole »Blaže in Nežica« in vse, kar je napisal, je tako živahno, praktično in zanimivo, da lahko še danes služi v marsičem kot vzorec. Njegova knjiga »Blaže in Nežica« je svoj čas tako slovela, da je bila v vse mogoče evropske jezike prestavljena. Slomšek je imel nenavadno spretnost in nadarjenost za te vrste spise, če upoštevamo, da je bil on prvi, ki je pisal šolske knjige za mladino. Velik del svojega življenja je sploh daroval slovenski mladini. Koliko se je trudil za ustanavljanje slovenskih ljudskih šol in s kako vnemo je zasledoval napredek našega naroda na šolskem polju. Kadar se je šlo za šolstvo, tam ni poznala njegova roka nobenih meja. Zato se ga sme po pravici danes slovenska mladina spominjati.

Bil je tudi narodov buditelj in vzgojitelj. To, kar so politični voditelji našega ljudstva pozneje delali na ljudskih taborih, na katerih so netili in probuovali narodno zavest, to je on vršil z velikim uspehom s svojimi knjigami in cerkvenimi govori. Težko, da bi znal kdo slovenskemu ljudstvu lep-

še in uspešnejše pisati in govoriti o milini, o upravičenosti in pomenu slovenskega jezika, kakor je znal Slomšek. Imel je čisto poseben dar konkretnega izraževanja, kar je dalo njegovemu govoru in jeziku živahnost, a obenem napravilo na narod velik vtis. On ni pisal nikdar ljudem samo v zabavo, ampak zraven je zasledoval vedno praktične cilje. Z dobrimi popevkami in pesmimi je hotel spodrinuti slabe, surove pesmi, in v resnici so nekatere njegovih pesmi take, da so že zdavno ponarodele. Pisal je za vse stanoje, za šolarje, za mladino in za odrasle. Od njega imamo celo vrsto molitvenikov, životopisov in nabožnih knjig, ki jih še sedaj ljudstvo rado prebira. Nekatere njih so doživele po več izdaj. Kot mlad duhovnik si je dal veliko truda, da je učil bogoslovce slovenskega jezika in starejšim je pisal cerkvene govore. V vseh njegovih spisih za ljudstvo pa najdemo polno zlatih nauk, pa ne samo verskih opominov, ampak navodil za umno gospodarstvo, kulturni napredek in ljudsko higijeno!

Eno največjih zaslug pa si je pridobil s tem, da je prenesel sedež lavantinske škofije iz Koroškega v Maribor in združil vse spodnještajerske Slovence v eni škofiji. Nad stotisoč Slovencev je pripadalo preje graški nadškofiji, kjer niso imeli vsled pomanjkanja slovenskih duhovnikov nobenega pravega urejenega verskega življenja. Slomškove zasluge so v verskem in narodnem oziru v tej zadevi neprecenljive!

Naj bi korakalo slovensko ljudstvo vedno po teh stopinjah, katere je prvi zaskal Anton Martin Slomšek in se držalo vedno prapora, katerega je on prvi postavil na čelo slovenskih vrst!

Shod v Planini.

Notranjske doline.

Državni in deželni poslanec dr. Žitnik je v nedeljo poročal v Planini pri Rakeku. Shodu je predsedoval domači g. župnik Rihar, ki je povabil poslanca, da pojasni vprašanje, ali je kaj upanja, da se sčasom odpravijo vsakoletne škodljive povodnji v Loški, Cerkniški, Pivški in Planinski dolini. Poslanec je izjavil:

Vsak večji kraj ima svoje krajevne potrebe in zahteve. Prebivalstvo dotičnega kraja zahteva od svojega poslanca v prvi vrsti, da ustreže njihovi zahtevi. Ako

tega ne stori, oglašajo se pri novi volitvi stari in novi nasprotniki. Mnogi volivci namreč ne pomislijo, da tudi najmarljivejši poslanec vsega ne more doseči. Nekatere zahteve so namreč neizvršljive. Tako se tudi na kmetih že slišijo glasovi, da je n. pr. armada nepotrebna. Na to je edini odgovor, da ves parlament ne odpravi armade in davkov. So kraški kraji brez žive vode v bližnji okolici. V takem kraju bi bil mogoč vodovod, ko bi poslanec mogel kakor svetopisemski Mozes s palico izvesti živ studenec iz skale. Vasev v visokih in strmih hribih ter gorah poslanec ne more povsod zagotavljati železnice ali državnih cest.

Skoraj enake ovire in težave seproti- vijo popolni osušitvi imenovanih notranjskih dolin in kotlin. Brez dvoma je to vprašanje velikega narodno-gospodarskega pomena ne le za množično in marljivo prebivalstvo, ampak tudi za deželo sploh. Toda razni kulturni tehniki in drugi veščaki že leta in leta proučujejo to vprašanje, pa še do danes si niso na jasnem, ali in kako bi bilo mogoče obvarovati ta obširna zemljišča večjih poplav, ki redno vsako leto po več tednov in tudi mesecev zalivajo polja, travnike in tudi človeška bivališča. Tehnika je sicer tako napredovala, da preмага tudi največje naravne ovire. Toda taka dela so tudi draga in treba se je vedno vprašati, ali bodo stroški tudi odgovarjali koristim.

Ker jaz nisem tehnik ali veščak, pravi govornik, posvetoval sem se že večkrat o tem vprašanju z gozdarskim višjim svetnikom g. Putickom in dež. stavbnim svetnikom g. Sbrizajem. Povoljnega odgovora nisem dobil. Gosp. Sbrizaj pa me je te dni opozoril na svoje predavanje dne 25. jan. t. l. In tega predavanja vsebina je: V dolini okoli Starega trga in Loža poplavlja povodnji 350 ha rodovitnega sveta, Cerkniško jezero poplavlja povprek 2345 ha (včasih tudi več); v Pivški dolini, ki pa je bolj valovita, meri poplavna ploskev do 1000 hektarov; približno 1000 ha meri tudi Planinska dolina, ki pa vsako leto trpi razmerno največ škoda, ker se tukaj zbirajo vse vode iz drugih treh, višjih dolin.

Ker pa so opazovanja vodnih množin v teh dolinah še pomanjkljiva, mogoče je le približno določiti povprečne množine. Gosp. Putick sodi, da se v Loški dolini ob velikih poplavih v desetih dneh nabere do 14 milijonov m³ vode, kar odgovarja dotoku 16 s m³ (kubičnih metrov v sekundi); povprečni dotok v Cerkniški dolini je l. 1905. znašal 20 s m³, v Postojnski ali Pivški dolini se povprečni dotok vode ceni na 11,5 s m³, v Planinski dolini povprek na 25 s m³. Ako pa se oziramo na maksimalne dnevne pripriske vode v vseh štirih dolinah, dobimo približno 200 m³ v sekundi. Vprašanje je sedaj, ali bi se ta množina vode po rovih in strugah smela odvajati na Barje od Vrhovnice do Ljubljane. Osuševalna dela pri Ljubljani se izvršujejo po načrtu, da bode Grubarjev kanal mogel odvajati v sekundi 210 kubičnih metrov, poglobljena Ljubljanska pa 260, skupaj torej 470 s m³. Vsled tega se voda na ljubljanskem vodočitu (pred kanalom) zniža za 2 metra, na Barju pa sploh toliko, da bode rudninska plast pod šoto še 50 cm povprek segala nad vodo. Povprečna množina vode v zadnjih 10 letih pa znaša 365 s m³, torej za 105 s m³ manj, nego je zasnovan načrt. Ker pa utegne ob velikih povodnjih iz Loške, Cerkniške, Postojnske in Planinske doline prihajati do 200 kub. metrov v sekundi, torej sledi, da bi ne smeli vse te množine vode odvajati na Barje, oziroma v Ljubljano, ker bi tudi obe poglobljeni strugi ne mogli sproti požirati poplav in bi bilo Barje zopet pod vodo. Pač pa bi se v omenjenih notranjskih dolinah jako omejile povodnji in poplave, ko bi se moglo odvajati vsaj do 70 m³ v sekundi. Največjo korist bi imeli Loška in Cerkniška dolina, pa tudi za Barje bi ne bilo nobene nevarnosti, ker vsa množina vode v obeh ljubljanskih strugah bi znašala 435 s m³, dočim načrt dopušča 470 s m³. Vse to pa bode mogoče določiti šele tedaj, ko bodo osuševalna dela na Barju gotova in bode mogoče natančno določiti množine vode iz raznih pritokov ob deževjih. Drugo vprašanje je seveda, ako bi stroški za potrebne podzemelske rove iz Cerkniške v Planinsko dolino in iz te do Ljubljane odgovarjali koristim. Tega vprašanja pa do danes ni rešil še noben veščak. V zračni črti znaša razdalja iz Loške v Cerkniško dolino 2,3 km, iz Cerkniške v Planinsko 7, iz Pivške v Planinsko 5,5 km, iz Planinske do izvirov Ljubljane 9,5 km. Ako prištejemo še 2 km struge v Planinski dolini, dobimo 26,3 km daljave. To se pravi, da bi morali biti podzemelski rovi dolgi 24,3 km, in uravnana tudi 2 km dolga struga potoka v Planinski dolini. Ta dela bi stala nekaj milijonov. Zato pravi gosp. Sbrizaj: »To se mi je zdelo vredno pripomniti zaradi naših rojakov v teh dolinah, ki so po poplavih hudo prizadeti; boljše je odkrita beseda, kakor pustiti jih v nadeh, ki se morebiti ne bodo mogle nikdar izpolniti.« Pač pa bi se moglo, in brez vsake nevarnosti za ljubljansko barje, odvajati iz teh dolin do 70 s m³. S tem bi se omejile in skrčile poplave. Toda o tem bode mogoče govoriti, ko bodo končana osuše-

mu je o miru. V sanjah je stopila preden devica. Takoj ko je dvignila svoj pajčolan, je opazil, da je bila lepa, nje-mu podobnega obraza, pa bolj belega, in takoj je hčer svoje sestre v njem spoznal, ki je pobegnila z angleškim vite-zom. Začudil se je, čemu se mu je prikazala, in prošil je v sanjah Alaha, da bi mu pojasnil to skrivnost. Nato je hipoma ugledal ono žensko, ki stoji pred njim na sirijski ravnini, na obeh straneh nje pa brezštevilni vojski Saracenov in Frankov, od katerih je tisoče in desetisoče čakala neizbežna smrt. Glej; on sam, Salah-ed-din je vodil, svoj scimitar držeč visoko v zraku, svoje roje, da napade sovraga; ona pa je vzdignila svojo roko ter ga ustavila.

»Čemu si prišla semkaj, vnukinja moja?« jo vpraša.

»Prišla sem, da rešim po tebi življenje ljudi,« je odgovorila, »radi tega sem tvoje krvi in raditoda sem poslana k tebi. Vtakni meč v nožnico, kralj, in prizanesi jim.«

»Čuj, devica, kakšno ceno prinašaš, da odkupiš to množico od njene usode? Kakšno odkupnino in kakšen dar?«

»Prostovoljno odkupnino svoje lastne krvi in nebeški dar miru za tvojo grešno dušo, o kralj.« In z isto iztegnjeno roko je oprijela njegov ostr

LISTEK.

Roža svetá.

Angleški spisal A. R. Haggard.

Pisateljjevo sporočilo.

Stal sem nedavno na rožnati rav-nini nad Tiberijo ob galilejskem jezeru in gledal na goro Hatin in njena dva vrhova. Tukaj na tej gori je govoril Kristus svoj govor — oni popolni nauk o krotkosti in ljubezni. In tukaj je skoro dvanajst stoletij pozneje Jusuf Sal-lah-ed-din, ki nam je znan kot sultan Saladin, strl v prah krščansko vojno silo v Palestini v morda najbolj strahovi-ti bitki, kar jih pozna ta dežela krvi. Tako je gora osmero blagrov postala gora krvavega klanja.

Ko sem razmišljal o teh čudno si nasprotujočih prizorih, ki so se vršili na enem in istem kraju, vzbudila se je v moji duši želja, spisati po najboljših močeh zgodbo, v kateri bi mogli vsi oni, ki jih zanima romantičnost tiste važne in tajnostne dobe, ko so bili ljudje na tisoče veseli, da so mogli dati svoje življenje za vero, najti četudi slabotno in temotno sliko dolgotrajne vojske med križem in polumesecem, ki je divjala po sirijskih planjavah in pušča-

vah; sliko krščanskih viteзов in tudi žensk, sliko njih ljubezni in njih trpljenja na Angleškem in na Jutrovem; sliko strašnega gospoda Morivev, ki so ga Franki nazivali Starca iz gore, in njegovega utrjenega mesta Masaf; sliko velikosrčnega, četudi včasih krvo-ločnega Saladina in njegovih silnih Saracenov; sliko poraza pri Hattinu, kjer je bil na njegovi skalnati višavi postavljen Sveti Križ kot prapor in zajet, da ga nikdar več niso videle krščanske oči, in sliko zadnje predaje, s katero so križarji izgubili Jeruzalem za vedno.

Te želje sad je pričujoča zgodba.

Predgovor.

Salah-ed-din, poveljnik pravover-nih, kralj, vladar Jutrovega, je sedel ponoči v svoji palači v Damasku in raz-mišljal o čudovitih potih, po katerih ga je njegov Bog že povzdignil do ne-izmerne časti. Spomnil se je, kako ga je v onih časih, ko je bil še majhen v očeh ljudi, Nur-ed-din, kralj Sirije, pri-silil, da je spremljal njegovega strica Skirkua v Egipt, kamor je šel smrti nasproti, in kako se je povzpel, dasi niti sam ni nameraval, do velike moči. Spomnil se je svojega očeta, modrega Ajuba, in bratov, s katerimi je bil vzgo-jen in ki so razun enega že vsi pomrli.

ter sester, ki jih je podpiral. Največ je mislil na sestro Zobeido, ki jo je bil ukradel vitez, ki ga je ljubila, četudi pri tem pogubila svojo dušo. Ta vitez je bil angleški prijatelj izza njegovih mladih dni, vjetnik njegovega očeta, sir Andrej D'Arcy, ki je zapeljan od strasti, zadal njemu in njegovi hiši to skelečo rano. Prisegel je — dobro se je spominjal — da jo privede nazaj tam daleč iz Angleške, in je že izdelal načrt, da bi usmrtil njenega moža, njo pa vjel; v tem času pa je izvedel, da je umrla. Zapustila je hčerko, kakor so mu sporočili njegovi ogleduhi, ki je morala biti sedaj, ako je bila še živa, doraščena ženska — njegova nečaki-nja, četudi napol plemenite angleške krvi.

Zatem je v njegovem duhu hipno otemnela stara napol pozabljena zgod-ba, zamislil se pa tem živeje v gorje zadnjih časov, ki ga je rodila prelita kri; pred očmi mu je žarel oni veliki boj med učenci Jezusovimi in Mohame-dovimi, oni džihad, na kateri se je pripravljaj . . . Globoko je vzdihnil. Bil je namreč sočuten človek, ki ni lju-bil klanja, čeravno ga je njegova silna vera tirala od vojske do vojske.

Salah-ed-din je zaspal in sanjalo se

*) Džihad: sveta vojska.

valna dela na Barju. V tem času pa bi moral hidrografični urad dež. vlade nabrati zanesljive podatke o vodnih množinah.

Letos pa je podjetnik Kress iz Prage predložil dež. vladi podrobne načrte za dve elektrarni. On namerava pod zemljo vodo napeljati iz Cerkniškega jezera v Planinsko dolino in tukaj napraviti elektrarno. Drugo elektrarno namerava zgraditi nad Vrhniko, kamor bi napeljal vodo iz Planinske doline. Pri dež. vladi so pregledali načrte, in okr. glavarstvo v Logatcu v kratkem razpiše vodopravno razpravo. Ako se to velikansko podjetje izvrši, bodo se omejile in skrcile tudi večje povodnji v Cerkniški in Planinski dolini, ker se bodo po rovih odtekale večje množine vode. Ako sem prav poučen, potrebovalo bode podjetje v sekundi 12 m³ vode. Pri vodopravni razpravi pa morajo interesente varovati svoje koristi. Ob suši n. pr. bi bila struga planinskega potoka suha. Zato bi se moral podjetnik obvezati že sedaj, da vasi Lazi in Jakovce dobita vodovod. Tudi za morebitno škodo na zemljiščih v gradbeni dobi bi si morali posestniki zagotoviti odškodnino. K razpravi bodo itak povabljeni vsi interesente, tudi dežela, ki naj izrazijo svoje zahteve.

Dežela v konkurzu ali napredne sanje.

Poslanec nadaljuje: Pri tej priliki moram kot deželni poslanec odgovoriti še na vprašanje: Ali bode res kranjska dežela koncem leta 1913. v konkurzu? To je namreč trdil v soboto teden »Slov. Narod«, isto je zatrjeval poslanec dr. Triller 7. februarja t. l. v deželnem zboru in v istem smislu govoril tudi tukaj v Planini na shodu dne 10. decembra preteklega leta. G. dr. Triller ima torej »fiksno idejo«, trdno prepričanje, da ponese naš deželni glavar »ključe na sodnijo, še predno bo došel leto 1913«. To se pravi: Proti koncu prihodnjega leta bodo poslanci S. L. S. razmetali vse deželno premoženje in napravili dolga, da dežela ne bode mogla več plačevati svojih uradnikov in uslužbencev, učiteljev, obresti od dolgov itd. Dežela bode prisiljena napovedati konkurz, napraviti bankrot. In vso to nesrečo so »klerikali« zakrivali v štirih letih, odkar imajo večino v deželnem zboru. Strašno in grozno! Vi in vaši potomci na slobode proklinjali še v grobove.

Mirno in trezno brez strasti in najmanjše nevolje odgovorjam kot vaš deželni poslanec, da morejo takim nepremišljenim trditvam verjeti samo politični otroci ali pa taki odrasli ljudje, ki hočejo po vsej sili slišati travo rasti. Umevno je, da nas politični nasprotniki ne bodo hvalili, kakor jih mi ne hvalimo. Toda o konkurzu kranjske dežele more govoriti le isti, ki mu politična strast in škodoželjnost zmeša trezen premislek in narekuje besedo. Kritika je pravica vsake politične stranke in kontrola vsake manjšine ali opozicije v zboru. Toda vsaka stvar, tudi kritika, ima svoje meje, ki jih narekuje zdrava pamet in družabno življenje.

Še nikdar nismo jaz in moji tovariši trdili, da je kranjska dežela zakopana v denarjih in ne v kam z njimi. Od l. 1889. sem dež. poslanec, prijemam mnogo shodov in skoraj na vsakem pojasnujem volivcem deželno gospodarstvo. Stroški rastejo od leta do leta, posebno za šolstvo in dobrodne namene (bolnike in blazne reveže). Številke ne bodem sedaj našteval, pri županstvu more vsak davkoplačevalec pregledati vse deželne računske zaključke in se prepričati. Dež. doklade k drž. direkt.

avkom in državni užtini pa so od leta 1896. vedno enake, namreč 40%. L. 1879. in 1880. so doklade k drž. direktnim davkom znašale 58%, in dež. odbor tedaj preostankov ni nosil v hranilnico. In filozof je neprevidezno — to rečem javno — ko je deželni zbor leta 1889. znižal doklade od 44% na 38%. Slab gospodar je, ki pusti, da mu dež skozi raztrgano streho in strop teče v sobo, ki zanemara hlev in polje, pod zglavjem pa skriva stare petice, zavite v nogavico. Preglejte starejšo dež. računo, koliko sta dež. zbor in odbor delila podpor za vodovode, vodnjake, povzdigo poljedelstva, živinoreje itd. Koliko se je gradilo nujno potrebnih cest, ko so gospodarili takozvani naprednjaki, ali pa sedaj od l. 1908., odkar ima večino v dež. zboru S. L. S.! Koliko bojev smo imeli s temi kmečkimi prijatelji, da more dežela po svojih razmerah pospeševati deželno kulturo. Samo v letu 1911. je dežela izplačala za kmetijski pouk in pospeševanje dež. kulture 580.224 K. Zadnja štiri leta rohne nad nami v dež. zboru, zakaj učiteljem ne zvišamo plač. Desetletja so imeli v rokah krmilo, zakaj pa so jih tedaj odpravili? Zato, ker po večini niso trobili v njihov rog. Od leta do leta naraščajo stroški za dež. prisilno delavnico, bolnico in blaznico; javnim bolnicam po deželi je dež. odbor l. 1911. izplačal nad 72.000 kron in v tujih deželah nad 229.000 kron. Tega vam napredna gospoda ne pove, ampak samo krošnjari po deželi s čenčami, da bomo vse zapravili in morali napovedati konkurz.

Res je, da računski zaključek za leto 1911. izkazuje precejšen primanjkljaj in da se je računska imovina dežele znižala za 788.412 kron. Iz tega pa niti žid ne more izvajati trditve, da stojimo pred konkurzom. Deželni zbor more vsak čas zvišati priklade ali pa črtati nekaj večjih podpor, in primanjkljaj takoj zgine. Tega pa ne storimo, ker država mora in tudi hoče vsem deželam zvišati prispevke. In to se bode moralo v teku enega leta zgoditi. Mogoče je, da naprednjaki niti ne žele višjih državnih prispevkov, samo da bi mogli še nadalje strašiti lahkoverne ljudi s konkurzom. Štajerska dežela izkazuje letos štiri milijone primanjkljaja, Koroška en milijon 100.000, Goriška nad 800.000, Istra okroglo 500.000, bogata Češka nad 35 milijonov, Moravska skoraj 22 milijonov itd. In vse te dežele imajo višje priklade, Koroška n. pr. 75%, Češka 55, Bukovina celo 96, pa navzlic temu izkazuje skoraj šest milijonov letnega primanjkljaja. Ali bodo tudi vse te dežele nesle svoje ključe na sodnijo? Dolgovi jako bogate Moravske znašajo sedaj 105.987.353 kron, imovina pa le 75.958.591, torej čisti dolg nad 30 milijonov. Tudi pasiva Šlezije so okroglo za 9 milijonov višja, nego aktiva. In krave bi se nam smejale, ko bi trdili, da bodeta te dve deželi morali napovedati konkurz.

In če računski kažejo, da se je čista imovina Kranjske dežele lani znižala, potem naj tudi povedo, koliko je dežela založila v vodovode, vodnjake, ceste in druge nove naprave. Ali je to v vodo vržen denar? Čuditi se moram, da se inteligenten človek sploh upa javno kvasiti take marnje. Z večjo pravico bi mogli mi isto govoriti o gospodarstvu napredne večine v ljubljanskem obč. zastopu. Letošnji proračun mestne občine ljubljanske izkazuje primanjkljaja 37.866 kron. Leta 1910. so aktivna mestne občine znašala 4.709.971 K 57 vin., pasiva 4.476.813 K 89 vin., torej

čisto premoženje samo 233.157 K 68 vin. Med aktiva so všteli tudi vrednost mostu cesarja Franca Jožefa v znesku 254.600 K. Ako odštejemo to vrednost, potem ima Ljubljana 21.442 kron 32 vin. več dolga nego premoženja. Torej bi moral tudi g. ljubljanski župan nesti ključe na sodnijo.

Govornik je končno volivcem pojasnil še novi brambni zakon.

Zasedanje delegacij.

Demonstracija ogrske opozicije.

Ker je opozicija naznanila, da namerava motiti zasedanje delegacij, je ogrska vlada vse storila, da na Dunaju prepreči škandale. Ogrsko palačo, kjer zborujejo ogrski delegati, je policija hermetično zastražila. V poslopiju naučnega ministrstva in v palači Avstro-ogrskih banke je bilo zbranih veliko dunajskih policistov za slučaj kakih političnih demonstracij. Na dvorišču ogrske palače je pa bilo vse polno ogrskih policistov. V prostoru za poslušalce je 40 sedežev, ki so jih večinoma nakazali poslancem ogrske vladne večine, le deset vstopnic so prepustili opoziciji. Garderobo so stražili ogrski policisti, ki so bili oblečeni v paradno obleko. Poveljeval jim je Pavlik. Ob tri četrt na 3 so zaprli vse vhode, ker se je javilo, da se bliža 200 do 300 demonstrantov ogrski palači, ki spremljajo opozicionalne poslance. Budimpeštanski detektivi so policijskemu komisarju pokazali poslance, ki so smeli na galerijo, nato so pa zaprli vhod h galeriji. Ostalih 28 opozicionalnih poslancev je hitelo v poslopje, ki se je šele odprlo. Komaj so pa stopili v vežo, jih je že ustavil Pavlik in jim naznanil, da je vstopiti le tistim poslancom dovoljeno, ki se z vstopnicami izkažejo. Ker so poslanci burno ugovarjali, je Pavlik zaklical: Straža naprej! Ogrski policisti, ki so se nahajali v veži, so takoj potegnili sablje in pričeli poslance rinuti na cesto. V hiši so ostali opozicionalni poslanci grof Karolyi, Botlik, Desy, Mezössy, Smrecsanyi, Zboray, Lehel Hedervary, Csilinski, Polonyi in Palugyay, ki so se podali na galerijo, ne da bi bili odložili klobuke in površnike, kar je kazalo, da dolgo ne nameravajo ostati. Grof Karolyi se je podal na klop za žurnaliste, poleg njega sta se usedla Desy in Hedervary, ostali opozicionalci so se pa zbrali okoli orjaškega Smrecsanyija. Na levem krilu je sedel bivši pravosodni minister Geza Polonyi. Ob tri četrt na 3 pozvoni ministrski predsednik dr. Lukacs, nakar izjavi starostni predsednik 81letni baron Harkanyi, da je seja odprta. Grof Karolyi takoj vstane in zakriči mažarsko: »Protestiram, da bi bilo to zasedanje postavno!« Ostalih 9 opozicionalnih poslancev stopi nato na klop in kličejo: »Ta delegacija je nepostavna!« Delegati in vladni poslanci, ki sede na galeriji, prepričajo opozicionalce in kličejo: »Vun z Vami! Tu nimate ničesar iskati!« Grof Karolyi je le enkrat zakričal, nato se je pa pokrtil, zapustil galerijo in se podal vun. Sledili so mu tudi ostali opozicionalci. Vladni poslanci so se jim smejali. Starostni predsednik Harkanyi je odločno protestiral, nato je pa bil izvoljen za predsednika baron Lang, za podpredsednika pa grof Avguštin Zi-

chy. Prečita se dopis ministrskega predsednika dr. Lukacs, da so člani ogrske delegacije dne 24. t. m. ob 12. opoldne povabljeni na dvor, kjer cesar prečita prestolni govor. Zunanji minister še enkrat predloži skupen proračun za leto 1913. Na predlog grofa Pejačeviča je bil Jožef Telegay izvoljen za kvestorja. Nato se izvolijo odseki, ki bodo zborovali v tajnih sejah. Opozicionalne poslance so demonstranti pozdravili z »Eljen« klici, ko so se na cesto vrnili. Preden so se opozicionalci podali v ogrsko palačo, so zborovali v hotelu »Meisl«. Z malo večino je bil odklonjen Polonyijev predlog, da bi opozicija po seji delegacije položila vence na krsti cesarice Elizabete in rajnega prestolonaslednika Rudolfa. Ob demonstracijah so se zbrali tisti poslanci, ki jih niso pustili v palačo, na trtoarju, kjer so jih obkločili dunajski policisti, ki so mirno gledali, kako je ogrska policija izrinila opozicionalce iz ogrske palače. Nekateri poslanci so bili zelo razburjeni, dunajski policisti so jih vljudno pomirjevali, osobito starejše gospode. Grof Bathyanyi se je obrnil in glasno zaklical: »Dunajski policiji moramo biti hvaležni, ker je tako taktno in ljubeznjivo postopala. Če bi imeli na Ogrskem tako policijo, bi se taki dogodki ne pojavili. Tu se učimo, kako izvršuj policija svojo službo!« Pred hotelom »Kreuz« je govoril grof Karolyi, ki se je za prijazen sprejem zahvaljeval in izjavil, da se shoda ogrskih socialnih demokratov ne bodo udeležili, ker so člani ptujega parlamenta in se shoda v inozemstvu ne morejo udeležiti. Zelo se je opazilo, da ogrska policija ni prvič hotela pustiti v ogrsko palačo vojnega ministra Aufenberga, ker ga niso poznali.

Kakor se poroča, se opozicionalni poslanci že danes ob 2. uri 50 minut vrnejo v Budimpešto.

Boji na Balkanu.

»Jeni Gazetta« piše, da bo položaj zelo resen, če se po prekinjenih velikih vajah odpošljejo zbrani bolgarski vojak na mejo. Glasilo bulgarskih rezervnih častnikov poziva bulgarske obmejne vojaške čete, da naj ob prvem turškem napadu samolastno vderejo v turško ozemlje, kjer naj za vsakega pe Turkih umorjenega Bulgara usmrte 20 Turkov.

Ismail Kemal je izročil velikemu vezirju zahteve Malisorov. Turški min svet je sklenil Malisorom kolikor mogoče ugoditi. Malisori predvsem zahtevajo, da naj Turki umaknejo oborožene mohamedanske bašibozuke in groze da če tega ne store, bodo pozvali Črno gorce na pomoč. Malisori oblegajo pri Skadru dve vojaški stražnici. V Kavaj so oplenili vojaški depot in ujeli turško posadko. Malisori oblegajo Skader že devet dni. Turške rodbine beže iz Brana in Mitrovice.

»Tanin« poroča, da je Isa Boljetinac s svojimi 30 pristaši obkrojen. Podrobnosti še niso znane.

Iz Aten poročajo, da se je Sofulis iz 18 tovariši izkrcal na Samu, a na oto ku je imel kmalu 200 vstašev. Poroča se, da se je Turkom posrečilo en bataljon vojakov izkrcati v Samu.

scimitar in ga povesila, da se je dotaknil njenih prsi.

Salah-ed-din se je prebudil, ostrmel je nad svojimi sanjami, vendar ni omenil nikomur ničesar o tem. V naslednji noči je imel iste sanje in prihodnjega dne so se pečale njegove misli cel dan z njimi; on pa še vedno ni rekel ničesar.

Ko pa je imel tretjo noč vnovič iste sanje, celo bolj žive, tedaj je videl, da so mu bile poslance od Boga; poklical je svoje svete imane in svoje razlagavce sanj, da jih vpraša, kaj da pomenijo. Prišli so, poslušali njegovo zgodbo, molili in se posvetovali ter izjavili: »O sultan! Alah te je opomnil s temi sanjami, da bo ta ženska, tvoja vnukinja, ki biva daleč tam v angleški deželi, s svojo plemenito žrtvo nekoč obvarovala tebe, da ne boš pretočil člega morja krvi in prinesla bo mir tvoji deželi. Radi tega ti svetujemo, da pripelješ to vnukinjo na svoj dvor in jo imaš vedno ob svoji strani, kajti ako ti pobegne, pojde z njo tudi mir in sreča!«

Salah-ed-din je dejal, da je to razlaganje modro, kajti tudi on je tako tolmačil svoje sanje. Nato je pozval predse nekega verolomnega viteza, ki je nosil križ na svojih prsih, skrivaj pa sprejel plumesec kot znamenje svoje vere, enega svojih frankovskih vohunov, ki je bil doma iz iste dežele, v kateri je bivala ta devica, njegova vnukinja, in od njega je izvedel o njej, o njenemu očetu in njenem domu. Z njim in še enim vohunom, ki je hodil

okoli kot krščanski romar in s pomočjo princa Hasana, enega največjih in najzanesljivejših svojih emirjev, je zasnoval premeten načrt, da vjamejo to devico in jo pripeljejo v Sirijo.

Več še — da bi bilo v očeh vseh podanikov njeno dostojanstvo vredno njenega visokega rodu in stanu — je naredil njo, svojo vnukinjo, ki je nikoli ni videl, princezino baalbeksko ter ji podaril velika posestva, ki so bila nekdanj last njenega deda Ajuba in njenega strica Izzedina. Nakupil je tudi močno vojno galejo, jo opremil z izkušenimi pomorščaki in izbranimi vojščaki pod poveljstvom princa Hasana, napisal pismo angleškemu lordu siru Andreju svoji vnukinji, njegovi hčeri, D' Areyju pripravil kraljevsko darilo samih draguljev ter poslal vse to svoji vnukinji v daljno angleško deželo, obenem z listino o njenem dostojanstvu. Tej družbi je naročil, da jo pridobe ali izlepa ali s silo ali zvijačo, kakor bi bilo pač mogoče, da se mu pa brez nje nikdo ne sme prikazati pred oči. In z njimi je poslal tudi obadva frankovska ogleduha, ki sta poznala tiste kraje, kjer je bivala vnukinja in od katerih eden, namreč verolomni vitez, je bil izveden mornar in kapitan ladje.

Potem ko je Jusuf Salah-ed-din vse to storil, je čakal potrpežljivo, dokler ne bi Gospodu dopadlo izpolniti prikažen, s katero mu je v spanju napolnil dušo.

PRVO POGLAVJE.

Ob vodah Mrtvaškega zaliva.

Z obmorske stene ceseškega obrežja je zrla Rozamunda po morju proti vzhodu. Na levi in desni, samo malo za njo, sta stala, kakor osebna straža svoje vladarice, njuna bratranca, bratadvojčka, Godvin in Wulf, vitka, postavna mladeniča. Godvin je stal nepremično kot kip in sklepal roke nad držajem dolgega meča v nožnici, ki ga je zasadil s špico v tla pred seboj; njegov brat Wulf pa se je gibal nemirno semintja in naposled glasno zazeval. Veselje je bilo gledati vse tri, ko so stali na bregu v sijaju mladosti in zdravja: kraljevska Rozamunda, s temnimi lasmi in očmi, kožo kot slonova kost, sloke, vitke postave, s šopkom močvirnih cvetlic v roki; blede postavni Godvin s sanjavim obrazom in drzočeli, modrooki bojevnik Wulf, Saksonec skoziinskozi, navzlic normanski krvi svojega očeta.

Ob glasu tega neudusenega zevanja se je ozrla Rozamunda počasi, a z ono milino, ki je značila vsako njeno gibanje.

»Spal bi že rad, Wulf, pa solnce še ni zašlo!« je vprašala s svojim zvonkim, mehkim glasom, ki se je zdel, morda vsled tujega naglasa, povsem različen od glasu vsake druge ženske.

»Menim, da, Rozamunda,« je odgovoril. »Hitreje bi minul čas; sedaj pa, ko si nehala trgati one rumene cvetlice, po katere smo jezdili tako daleč, je čas — nekam dolg čas.«

»Da te ni sram, Wulf,« je rekla in se nasmehljala. »Poglej tja na morje in nebo, na ono ravnino, posuto s cvetjem samega zlata in škrlata...«

»Cele dolge ure sem gledal tja, se strična Rozamunda; tudi na tvoj hrbet in Godvinovo levo roko in obraz o strani, tako da se mi je naposled za zdelo v resnici, da klečim v samostanu Stangatu, zrem očetovo podobo na nje govem nagrobnem spomeniku, prijo: Ivan pa bere mašo. Vesta, ako bi jo postavila pokonci, bi imela pred sebo Godvina, iste roke, prekrižane na meču, isti hladni, tihi obraz, strmeč nebo.«

»Godvina, takega, kot bo Godvin nekega dne, ali vsaj tako upa — to s pravi, ako mu svetniki izprosijo milost da bo izvršil taka dela kakor naš po kojni oče,« mu je segel brat v besedo. Wulf ga je pogledal in čudno so s mu zablistale oči.

»Ne, menim, da ne,« je odgovoril »nekaj utegneš že izvršiti, pa naposled boš gotovo ležal, hoteč po bližnici v ne besa, tam ne v oklepu, marveč v meniški halji — razun poveda ako ti jo ka ka ženska oropa. Povejta mi pa zda, o čem vendar premišlujeta? — Ve čas sem ugibal, pa bi rad izvedel, kak daleč sem od resnice. Rozamunda, govori prva. Ne, ne čisto vso resnico — dekliske misli so prav njena last — marveč le smetano tega, ki se naber na vrhu in se jo mora posneti.«

Rozamunda je vzdihnila.

»Jaz? Misliš sem o Jutroven kjer solnce vzhaja, kjer je morje sinj

Strašen umor pri Judenburgu.

V Judenburgu so našli nekega človeka umorjenega. Dolgo časa niso mogli dognati, kdo da je bil umorjen in kdo da ga je usmrtil. Skrivnostni umor se je pa le pojasnil. Umorjenec je bil konjski trgovec Franc Schwarz iz Fresena na Zgornjem Štajerskem. Umorjenec je zelo bogat kmet in se mu je zdelo čudno, ker brat Franc, ki se je 10. t. m. odpeljal po kupčijah, ni nič domov pisal, kar je navadno vedno storil. Bal se je za brata in se je odpeljal v Judenburg, ker je čital v časopisih, da je bil nekdo umorjen. Ko so mu pokazali dele razkosanega mrtvega trupla, je prestrašen izpoznal, da je bil res njegov brat usmrčen, a le še ni mogel verovati, toda kmalu se je prepričal, da je res brat že mrtev. Brata sta bila namreč dogovorjena, da se sestane 22. t. m. v Judenburgu, a Franca ni bilo. Schwarz se je peljal nazaj v Fresen, da pripelje v Judenburg bratove čevlje in še nekaj stvari. Ko se je vrnil, so črevlje poizkusili in bile so prave. Mrliča so nato izkopali in dognali, da je umorjen 30letni Franc Schwarz, ki je pri svojem bratu služil in veliko potoval po sejnih, ker mu je brat popolnoma zaupal. Dne 10. septembra se je odpeljal iz Fresena. S seboj je imel 2200 K. Preiskava je dognala, da je moral biti Schwarz umorjen ponoči od 12. na 13. t. m.

Preiskovalni sodnik in orožniki so pridno delali, in posrečilo se jim je, da so dognali, kdo da je Schwarz umoril. Morilec je leta 1870. v Judenburgu rojen v Gorje na Kranjskem pristojni mesar Dominik Polc, ki je bil že nekaj let v Karlovcu zaprt, ker je ponarejal denar. Ko so preiskali njegovo stanovanje v Reiflingu pri Judenburgu, so našli sledi krvi in krvavo perilo. Svoji gospodinjji, ki je gluha, je Polc rekel, da mu je tekla kri. Umorjenega Schwarza, ki ga je razsekal in stlačil v kovčeg, je peljal na izposojenem vozičku h križu pri Gabelhofu, kjer ga je vrغل preč. Bratu umorjenega je pošiljal morilec brzojavke, da bi ne bil za brata v skrbeh. Eno tako brzojavko so primerjali s Polcovo pisavo in dognali, da jo je res Polc spisal. Iz Gradca se je, kakor sodijo, morilec podal na Ogrsko. Znano pa še ni, kje da bi bil morilec. Glave in obleke umorjenega Schwarza varnostni organi še niso našli. Judenburško prebivalstvo je zelo zadovoljno, ker so vsaj dognali, kdo da je bil umorjen in kdo je morilec.

OŽJA VOLITEV V JIČINU.

Ob ožji volitvi dne 23. t. m. v Novem Jičinu je dobil med 6648 glasovi socialni demokrat Viljem Niessner 2518, nemški radikalec dr. Gustav Bodirsky 2358, kršč. socialc Ivan Angeli 961 in nemški liberalc Franc Kunovski 805 glasov. Potrebna je ožja volitev.

NEREDNOSTI PRI NEMŠKEM TEKMOVALNEM CESARSKEM STRELJANJU.

Vojno sodišče v Potsdamu je dne 23. t. m. pričelo razpravljati proti stotniku 6. stotnije 1. gardnega polka, stotniku pl. Schlichtingu, proti 11 podčastnikom in proti 107 grenadirjem ra-

di nerednosti ob letošnjem tekmovalnem cesarskem streljanju.

SOCIALNODEMOKRAŠKA POSLANCA PRED SODIŠČEM.

Berlinsko deželno sodišče je pričelo dne 23. t. m. razpravo proti soc. dem. poslanca Borchardtu in Leinertu radi škandalov dne 9. majnika t. l. v pruski zbornici. Državni pravdnik zahteva, da naj se kaznuje Borchardt s pettedenskim zaporom, Leinertu naj se pa naloži globa 300 mark, oziroma 20 dnevni zapor.

Dnevne novice.

+ **Položnice so prejel v včerajšnji izdaji »Slovenca«** oni p. n. naročniki, kat rih doslej plačana naročnina poteka koncem meseca septembra, oziroma je že poekla. Doklej ima kdo plačano naročnino, je razvidno vsak dan na naslovnem listku. Ko bi kateri gg. naročnikov včeraj pomotoma ne bil prejel položnice, naj jo izvoli zahtevati.

+ **Slovenska meja in S. L. S.** Liberalci hočejo na vsak način dokazati, da mora S. L. S. izginiti s površja, to pa zato, da se ne bo več slovenska meja — krčila. Tako prismojenega človeka, da bo to verjel, bo težko najti in S. L. S. itak ne misli tega veselja slovenskim liberalcem napraviti. Liberalcem rečemo samo tole: na Ogrskem in Poljskem je bilo na stotisoče Nemcev in jih je še, ki vedno bolj tonejo v tujinstvu, pa jim tudi velenemška moč v Avstriji ne more pomagati. Ali naj zato nemški nacionalci izginejo s površja v Avstriji? V kranjskem deželnem zboru imajo liberalci 13 poslancev, pa ne morejo nikamor, v koroškem deželnem zboru pa sedita dva poslanca S. L. S., pa naj kar v 14. dneih pol dežele izpreobrneti. V kranjskem deželnem zboru ne more liberalna stranka niti ene postave po svojem okusu napraviti; v koroškem pa naj dva poslanca vso postavodajo v za Slovence pravičnem smislu izvedeta! Ali sedaj razumete!

+ **Priprava liberalnih kandidatov za deželni zbor.** Največ zanimanja pri sedanjih deželnozborskih volitvah vzbujata po vsej pravici lib. kandidata. Po shodih hodita okoli kakor siamska dvojčka, govorita pa tudi kakor — siamska dvojčka. V nedeljo popoldne sta bila oba na Barju in pripovedovala Barjanom nezasišane reči. Ribnikar je na primer razkril, kaj bo delal v deželnem zboru: »Finančni voz«, je dejal, »ki ga je vpregel deželni odbor, se je zavozil globoko v gnoj, in zastoj so vsa prizadevanja, da bi se izvelel; klerikalci pa so gnoj in voz pokrili s plahto, da bi volilci ne izpregledali in videli vse gnjilobe«. Zato liberalna stranka ravno voli njega »da dvigne ta plašč in pokaže gospodarstvo S. L. S.«. Enkrat je Ribnikar ta plašč že dvigal, ampak tako nerodno, da se mu je ves deželni zbor smejal. Po tem je tudi povedal, kdaj bo kranjska dežela prodana: »Dela se dolg na dolg, porabljajo se razni fondi za pokritje falitnih spekulacij, gospodarstvo propada vedno globlje, zapel bo boben, prišel bo polom še pred prihodnjo deželnozborsko volitvijo«. Škoda da ne piše mož stoletne pratike, ko ima tako čudovit dar

prorokovanja. Z gospodom Laschanom, bivšim komisarjem na magistratu, si tudi nista posebno dobra; Ribnikar pravi namreč, da je delal g. Laschan Barjanom »največje krivice«. Med drugimi pregrehami, ki jih je zagrnila S. L. S. nad Barjani, je tudi ta, da je »prodajala Gospodarska Zveza Barjanom krompir in moko po taki ceni, da je spravila zraven ogromne dobičke«. Najlepše pa sedaj pride; največja nesreča za Barjane je povodenj, in kdo je tega kriv? — klerikalci. »Pri Gruberjevem kanalu se niso zatvornice pravočasno odprle; temu je kriva vlada in z njo v zvezi stoječi klerikalci, ki so s tem povzročili povodenj na Barju«. To je govor, kaj! Na to je prišel na vrsto profesor Reisner. Tudi ta jo je dobro rezal! »Če smo pred postavo vsi enaki, zakaj bi ne imeli enakih pravic.« Čudno, da noče g. Reisner deliti svoje pravice za Barjani, ko so vsi ž njim vred pred postavo enaki. Potem je pripovedoval tudi on o Gospodarski Zvezi: »Gospodarska Zveza je dobila večino podpore, ki jo je dobila dežela za povzdigo živinoreje, in je kupila tekom pol leta 1500 volov in jih odposlala na Reko. Gospodarska Zveza pa teh volov ni kupila na Kranjskem in s tem ni imela Kranjska drugega dobička kakor to, da je Zveza vtaknila v žep lepe tisočake, ki so romali nato v žep raznih koritarjev«. Mislimo, da ni treba posebej povdarjati, da si je Reisner te reči izmislil. Nazadnje je pa povedal da bo šel zato v deželni zbor, ker se gre »za razkritje lumparij v deželni upravi«. In to govori c. kr. profesor!

+ **Zastopniki ljubljanskega liberalizma vse store,** da sebe ne le politično, ampak tudi družabno onemogočijo. Kar govore ti ljudje na volilnih shodih, pretega vse meje. Dr. Novak je govoril o »krvavih sledovih udarcev z bičem na klerikalnih obrazih« in očital poslanca S. L. S. »vse podlosti«. O Ribnikarju sploh ne govorimo. »Profesor« Reisner pa je barjanom vpil, da bo razkrival »lumparije v deželni upravi«. Samo ob sebi se razume, da ne morejo poslanci S. L. S. takih izultov brez kazni prenašati. Z ljudmi, ki tako psujejo, je ne le politično, ampak sploh socialno občevanje nemogoče. Zaradi tega v deželnem zboru poslanci S. L. S. ne bodo sploh občevali z liberalci. To je edini mogoči odgovor na take izbruhe politične razdivjanosti. Škoda od takih liberalnih junakov bodo imeli seveda edino le njihovi volilci, ki se naj potem pri svojih poslancih zahvalijo!

+ **Tečaj za bolniške strežnice.** Deželni odbor je izdal na vsa županstva okrožnico, v kateri jih pozivlja, da se zavamejo za organizacijo bolniške postrežbe v naši deželi in je dovolil za tečaj 2000 kron podpore. Seveda se bode s tem le del stroškov pokril. Vendar je pričakovati, da bodo občine, posojilnice ali drugi dobrotniki z malimi doneski (za hrano in stanovanje 70 K, za strežniški kovčeg 50 K) omogočili sposobnim dekletom svojega okraja, da se udeležijo tega prekornega tečaja. — Opozarjamo zlasti one udeleženke, ki se žele za znižano ceno ali brezplačno tečaja udeležiti, da prošnje takoj vložijo, ker se zadnje dni nanje ne bo moglo ozirati. Pa tudi druge prijave naj

se dpošljejo kakor hitro mogoče. Pričetek tečaja 15. oktobra.

+ **Evharistični kongres.** One častite župne urade in posameznike, ki so zaostali z vplačevanjem svote za hrano in skupna stanovanja (10 kron za osebo), nujno prosimo, da čimprej te zaostanke pokrijejo, ker je treba račune urediti.

+ **Velike Slomškove slike.** Pred nekaj dnevi smo priobčili v »Slovencu« vest, da se v »Katoliški Bukvarni« dobe velike Slomškove slike. Dotično notico nam je dala »Katoliška Bukvarna«, ki je imela pa samo par slik in jih je takoj razprodala. Toliko v blagohotno vednost. Kdor bi želel velike Slomškove slike, naj to hitro po dopisnici javi »Slovenski Straži«. Če se javi toliko naročnikov, da pri založbi ne bo škode, jih založi »Slovenska Straža«. Slike bodo jako poceni. V vsakem našem društvu bi morala viseti velika Slomškova podoba!

— **Avstrijski kongres proti alkoholizmu.** Dne 22. t. m. se je otvoril v Solnogradu avstrijski protialkoholni kongres, ki je prav dobro obiskan. Otvoril ga je poslanec dr. Krek, ker je zadržan predsednik prof. Weichselbaum. V otvoritvenem govoru naglašajo potrebo, da se borimo proti zlorabi alkohola v Avstriji. Kongres pozdravita nato zastopnik ministrstva in solnograške deželne vlade in zastopnik justičnega ministrstva. Nato govori višji štabni zdravnik dr. Artur Mann iz Krakova o zlorabi alkohola pri vojaki. Izvaja, da pada število za vojaško službo sposobnih mladeničev v tistih krajih, kjer se pije alkohol. Govornik navaja zgled, kako slabo vpliva alkohol v službi, vsled česar so japonski in angleški generali prepovedali vojakom uživati alkohol. Govornik zahteva poučna predavanja v vojaških šolah, za častnike in vojake naj se po nemškem, francoskem in angleškem zgledu zmanjšajo kantine in ustanove čitalnice in igralnice, kjer naj se brezalkoholne pijače prodajajo. Ob nedeljah in praznikih naj se vojaki izprehajajo s častniki. Pijanost izven službe naj se prvič mlo, drugič pa ostro kaznuje. Pijancem naj se prepove izhod. Asistenčni zdravnik dr. Steingötter z Dunaja se zavzema za abstinenco častnikov in vojakov. Zahteva, da se vojakom na vajah ne smejo prodajati alkoholne pijače. Gojencem vojaških vzgojevališč se ne sme dajati alkohol. Dolgovi za pijačo naj ne bodo iztožljivi. Vojno ministrstvo naj prepove v službi piti alkohol. V vojašnicah in pri vajah naj se alkohol ne toči. Gostilne, kjer se mora piti, naj se prepovejo. Kaznujejo naj se častniki, ki so se zadolžili radi pijače. Novačenje in kontrolni shodi naj ne bodo po gostilnah. Ko se vojaki odpuste iz službe, naj se pouče o škodljivosti alkohola. Profesor Schöck je govoril o alkoholnem pouku za vojake. Pri razpravi o skrbi za pijance je dr. Schacherl napadel vladu, ker ne predloži zbornici postave proti pijančevanju in ker je strmoglavila predlog poslanca Diamanda, po katerem naj bi se prepovedalo narejati špirit iz krompirja in iz koruze ob slabih letinah. Solnograški predsednik grof Schaffgotsch in zastopnik justičnega ministrstva sta vsled Schacherlovih napadov ostentativno zapustila dvorano.

modro kot dragi kameni na mojem pasu in kjer so ljudje polni čudne učenosti — —«

»In kjer so ženske sužnje moških!« jo je prekinil Wulf. »Sicer pa je naravno, da premišljuješ o jutrovnih deželah, ker se pretaka v tvojih žilah njihova kri, in sicer visokorodna kri, ako so vse tiste pravljice resnične. Ti, princezinja, — in pripognil je koleno porogljivo, kar pa ni moglo prikriti njegovega resnega spoštovanja — »ti princezinja, sestrična moja, vnukinja Ajuba in nečakinja mogočnega vladarja Jusufa Salah-ed-dina, mar želiš zapustiti to deželo bledih ljudi in obiskati svoje dežele v Egiptu in Siriji?«

Mirno ga je poslušala in vzpričo teh njegovih besedi je bilo videti, kakor da so ji zažarele oči, da se je vzravala pokonci, da so ji vzvalovale prsi, da so se ji širile drobne nosnice, kakor da bi vonjala nek sladek, poznan vonj. Zares v tem trenutku, ko je stala na predgorju nad morjem, je bila Rozamunda videti kot prava kraljica.

Odgovorila mu je z drugim vprašanjem?

»Kako bi me pa pozdravili tam, Wulf, ko sem Normanka D'Arcy in krščansko dekle?«

»Prvo bi ti odpustili, kajti kri ni voda; kar se pa tiče druge stvari, — no, vero je mogoče izpremeniti.«

Tedaj se prvič oglasi Godvin.

»Wulf, Wulf,« je dejal resnobno, »pazi na svoj jezik, kajti so stvari na svetu, ki se jih niti v nedolžni šali ne

bi smelo izgovoriti. Vedi, da ljubim svojo sestrično bolj kot vse drugo na zemlji — —«

»Vsaj v tem sva si enaka,« mu Wulf seže v besedo.

»Bolj kot vse drugo na tem svetu,« je ponavljal Godvin, »ali, pri Sveti Krvi in Svetem Petru, pred kojega kapelo stojimo, usmrtil bi jo s svojo lastno roko, predno bi njene ustnice poljubile knjigo krivega preroka.«

»Ali katerega njegovih privrženec,« je zamrmral Wulf sam pri sebi, pa morda na srečo prethodi, da bi ga čula njegova spremljevalca. Na glas pa je rekel: »Veš, Rozamunda, glej, da se paziš, kajti Godvin drži vedno svojo besedo; boren konec bi bil to za tak plemenit rod, za tako lepoto in modrost.«

»Oj, nehaj s svojim roganjem, Wulf,« je odgovorila položivši roko na tuniko, ki je pokrivala njen oklep. »Nehaj s svojim roganjem, pa prosil sv. Čada, zgraditelja te cerkve, da o tem izbirati nikoli ne bova siljena ne ti, ne jaz, ne tvoj dragi brat, ki bi storil čisto prav, da bi me usmrtil, ako bi kaj takega storila.«

»No, ako bi kedaj vendar le do tega prišlo,« je odvrnil Wulf in obraz mu je zardel, »upam, da bi že vedela, kako se ti je vesti. Sploh pa, ali je tako zelo težko izbrati med smrtjo in dolžnostjo?«

»Ne vem,« je odgovorila; »pa pogosto je videti žrtev lahka, ako se jo gleda od daleč; vendar se pa včasih z živ-

ljenjem izgube stvari, ki so večje vrednosti nego življenje.«

»Kakšne stvari? Ali meniš slavno ime ali bogastvo ali — ljubezen?«

»Povej mi,« je rekla Rozamunda in izpremenila svoj glas, »kakšna ladja pa je to, ki vozi ok izlivu reke? Malo poprej je stala mirno, kakor da bi nas ljudje v njej opazovali?«

»Ribiči,« je odgovoril Wulf malomarno; »videl sem njihove mreže.«

»Da, ali pod mrežami se je nekaj zablskalo, kakor meči.«

»Ribe,« je dejal Wulf, »tu v Esekusu imamo mirne čase.« Dasi Rozamunda ni bila videti prepričana, je nadaljeval: »Kaj pa Godvinove misli — kje pa so te?«

»Brat, ako bi rad vedel, tudi na Jutrovem — in pri borbah, ki so tam bile.«

»Ki nam pa niso donesle velike sreče,« reče Wulf, »saj veš, da je tam padel naš oče — samo njegovo srce so rešili, ki počiva zdaj tam v Stangatu.«

»Kako? bi bil mogel umreti bolj srečno?« je vprašal Godvin, »nego v boju za Kristusov križ? Ali ne pripovedujejo o tej njegovi smrti pri Harencu še dandanes? Pri našej Gospej, jaz prosim samo za pol tako slavno smrt!«

»Res, slavno je umrl — slavno je umrl,« je rekel Wulf in oči so se mu zablskale in roka mu je segla po meču. »Pa, brat, v Jeruzalemu vladajo mirni časi prav kakor tukaj v Esekusu.«

»Mirni časi? Da, ali kmalu bo zopet vojska. Menih Peter — oni, ki smo ga

videli zadnjo nedeljo v Stangatu in ki je šele pred šestimi meseci zapustil Sirijo — mi je pravil, da se vojska hitro bliža. Celo sedaj zbira sultan Saladin, ki ima svoj sedež v Damasku, svoje čete od blizu in daleč, njegovi svečeniki pa oznanjajo vojsko med rodovi in plemenitaši na Jutrovem. In kadar vojska napoči, brat, ali ne bova tam, da se je udeleživa, kakor so bili naš ded, naš oče, naš stric in toliko naših sorodnikov? Ali naj gnijeva v tej dolgočasni deželi, kakor zadnja leta po želj našega strica, da, prav odkar sva se vrnila iz škotske vojske, pa štejeva krave in orjeva polje, kakor kmetje, naši tovariši se pa bojujejo s pogani, zastave vihrajo in kri teče v potokih po sveti palestinski zemlji?«

»Pri našej Gospej v nebesih in naši lady tukaj,« vzklikne Wulf in pogleda Rozamundo, ki je opazovala z mirnimi, zamišljenimi očmi prerokajoča se brata, »pojdi, ako želiš, in jaz pojdem s teboj, in ker sva bila obenem rojena, naj tudi obenem in skupno umrjema, ako je to najina usoda.«

In naenkrat je roka, ki se je igrala dozdaj z mečevim ročajem, oprljala meč, potegnila dolgo, ostro ostrino iz nožnice in ga zalučala visoko v zrak, da se je zablskal v solnčnem svitu, ter ga zopet vjela, ko je padel nizdoli; obenem pa je Wulf vzdignil stari bojni krik, ki je donel na tolikih bojiščih, s takim glasom, da so divje ptice prestrašene vzletele s skalovja spodaj: »D'Arcy! D'Arcy! Srečaj D'Arcyja, srečaj

Koroški deželni predsednik bar. H in se ne odstopi. Kakor se čuje, je toliko ozdravel, da se bo udeležil zasedanja koroškega deželnega zbora.

— **Lep vzgled novoporočencem.** Dne 22. t. m. se je poročil v Zagrebu g. Maks Podlesnik, trgovec in posestnik v Ra-dečah, z gospico Ljubo Kinčič iz Broda ob Savi. Ob tej priložnosti je daroval za Slovensko Stražo 10 kron. Posne-majte!

— **Dvorni svetnik dr. Skedi vsled mušjega pika nevarno obolel.** Iz št. Ruperta se nam piše. Bivši državni poslanec in sedanjí deželni poslanec v Bukovini dvorni svetnik dr. Skedi, ki biva sedaj na svojem gradu v Škr-ljevem, je pred tedni vsled pika stru-pene muhe dobil nevarno vratno bole-zen. Posledice tega strupenega pika še nočejo jenjati. Gospodu dvornemu svetniku želimo, da kmalu okreva.

— **Utopljenka pri Dubrovniku — Dolenjka.** Nedavno smo poročali, da so v morju pri Dubrovniku našli utoplje-no neko 18 letno Franjo Ilijaš. Vče-raj se je oglasila v našem uredništvu njena sestra, ki je po podatkih, ki smo jih dali, pričela bridko ihteti. Pravila je, da je sestra šla v Dubrovnik z neko rodbino, ki je bila pri njih doma v žup-niji Bučka na počitnicah. Uboga sestra si ni mogla raztolmačiti, kaj je sicer dobro dekletu gnalo v smrt. Jokaje je sestra šla k mestni policiji ljubljanski, kjer je dobila skromno zapuščino utop-ljenke.

— **Izpremembe na Južni železnici.** Revident Franc Wolf je premeščen iz Dunajskega Novega Mesta v St. Peter; iz St. Petra v Dunajsko Novo Mesto je premeščen revident Alfonz Rup.

— **Nesreče.** V Lešah je veliko vsa-kršnega sadja. Sicer že pridno samo odpada, vendar vse pa še ne. Pa vsled dežja so veje polzke in zato je dne 14. septembra dvema izpodrsnilo ter sta namesto sadja padla z dreves. Eden se je precej nevarno pretresel; drugi si je pohabil nogo. Enako se je na nogi po-škodoval še tretji, ki je povezoval z otavo napolnjen voz in se mu je vrv odtrgala, da se je prekucnil po bregu.

— **Slovenec poročil bogato Ameri-kanko.** Iz Dunaja poročajo, da se je dne 15. septembra t. l. poročil tam naš ro-jak Anton M. Vidic, nadporočnik pri c. in kr. bosniško-hercegovinskem peš-polku št. 1, z Miss Julijo J. Ward, edino hčerko znanega milijonarja War-da iz Marseilles, III. G. Vidic je doma iz Kamnika ter se je seznanil s svojo nevesto v času, ko je bil prideljen av-stro-ogrskemu konzulatu v Denverju, Colo. Poroča se je vršila v votivni cerkvi na Dunaju.

— **Južna in državna železnica.** V upravnem odboru južne železnice je izjavil dr. vitez Weber, da se poslova-nje leta 1912. povoljno vrši in da letos ne bo deficita. — Državna železnica je imela od januarja do konca avgusta 1912 505'4 milijonov kron dohodkov, to je za 10'2 milijona več kot v istem času lanskega leta.

— **Nov semenj za blago in živino** bo v soboto po sv. Francišku, dne 5. oktobra t. l. v Tržišču pri Mokrono-

smrt!« Zatem je zopet vtaknil meč v nožnico ter pristavil s posmehljivim glasom: »Mar smo otroci, da se bojuje-mo, kjer ni sovražnika? Sicer pa, brat, da bi ga le kmalu ugodali!«

Godvin se je trpko nasmejal, ven-dar ni odgovoril ničesar; samo Roza-munda je rekla:

»Vidva torej, bratranca, sta odlo-čena, da gresta ako treba odtod, da se nikdar več ne vrneta; da ostanemo vedno ločeni. Pa« — in glas se ji je malo tresel — »taka je pač usoda žen-ske, kajti možje vayne vrste ljubijo vedno meč najbolj med vsemi stvarmi, in jaz bi tudi ne imela dobrega mnenja o vaju, ako bi drugače mislila. Ali, bratranca, sama ne vem zakaj« — in stre-sla se je nekoliko — »srce mi pravi, da nebo rado usliši take prošnje. O, Wulf, tvoj meč je bil ravnokar videti zelo rdeč v solnčnem svitu. Strah me je — sama ne vem česa. Slišita, sedaj pa mo-ramo domov, kajti jezdití nam je še devet milj in noč ni tako daleč. Poprej pa stopimo še v to kapelico, da prosimo sv. Petra in sv. Čada, da nas varujeta na naši poti domov.«

»Na naši poti?« je dejal Wulf skrb-no. »Kaj pa se ti je bati na devet milj dolgi poti ob Črni Vodi?«

»Dejala sem na naši poti proti do-mu, Wulf; naš dom pa ni tam na gradu Steeple, marveč tam gori,« in pokazala je proti mirnemu nebu.

»Moder odgovor,« je rekel Godvin, »na tem starodavnem mestu, odkjer jih je odpotovalo toliko proti domu; koliko je Rimljanov zdaj mrtvih, ki so tukaj taborili in koliko Saksoncev, ki so prišli za njimi, in drugih brez števila.«

(Dalje.)

gu. Ker je Tržišče prav blizu postaje Pijavice, oziroma St. Janž, se je nade-jati prav živahne kupčije.

— **Sneg** je že trikrat odpodil de-lavce, ki za lešansko živino grade hlev na planini Dobriča.

— **Umrli** je v Clevelandu v Ameriki trgovec Janez Pirnat.

— **Poročil** se je gospod Ludo-vik Primoschitz, voditelj »Narodne šole« v St. Jakobu v Rožu z gđno Mi-ciko Koberster.

— **Liberalne denunciacije iz Most.** Preteklo soboto sta stala pred dežel-nim sodiščem gg. Orehek in Wostner, občinska odbornika iz Most. Obtožena sta bila, da sta nekemu Ivanu Bajcu, volilcu v II. in III. razredu, zamenjala povodom zadnjih občinskih volitev prazni glasovnici s takima, na katerih so bili natisnjeni kandidati S. L. S. Ob-toženca sta se zagovarjala, da sta res agitirala pred volivci, da sta res tu-di zamenjala to dovoljujočim volilcem prazne glasovnice z glasovnicami S. L. S., da sta bila tudi pri Bajčevih, da se pa ne spominjata, da bi bila tamkaj postopala nekorektno. Sklicevala sta se na to, da jima je žena nekega volilca celo sama ponujala prazne glasovnice v zameno, da sta pa odklonila njeno ponudbo, ker se ni mogla izkazati z do-voljenjem moževim. Sklicevala sta se pa tudi na to, da je bil Ivan Bajc splošno znan kot pristaš S. L. S. A toza-devna njujina dokazna predloga je so-dišče odklonilo in zaslilo kot priče le od državnega pravdnštva predlagana zakonska Bajc in g. Matija Peklaja, znanega pripadnika in agitatorja na-radnonapredne stranke. Ta je izpove-dal, da je videl obtoženca iti v Bajčevo hišo in da je potem opozoril Bajca na to, da sta mu bržkone prazni glasovni-ci zamenjana. Bajc je pričal, da je na-šel res takoj nato doma, da sta prazni glasovnici bili zamenjani z glasovnicami S. L. S. in žena pa mu je povedala, da sta bila dva moža zamenjala gla-sovnici, in sicer eden izmed njiju (Orehek) isti, ki ji je bil vročil prejšnji dan v spremstvu še nekoga drugega od žu-panstva za moža izdane volilne doku-mente. Žena Bajceva je to ponovila tu-di sama kot priča pred sodiščem in pri-stavila da je že več let doma radi bo-lezni. Da dokazuje neresničnost trdit-ve, da je bil Orehek skupno z nekim drugim vročil Bajcu volilne dokumen-te, sta predlagala obtoženca kot pričo obč. tajnika Franca Mrcino o tem, da je on sam brez spremstva vročil vo-lilne dokumente Bajčevi ženi. Sodišče je odklonilo tudi ta dokazni predlog in proglasilo sodo, da sta oba obto-ženca — storivši od Bajčeve potrjeno dejanje — zakrivila pregrešek po § 8., št. 2 zakona z dne 26. januarja 1907 o volilni svobodi. Prisodilo je vsakemu po pet dni zapora, poostrenega z enim postom. Razume se, da je vložen pri-ziv. Priobčili smo o tej zadevi stvarno poročilo, da se bolj spozna »Narodovo« zavijanje. »Narod«, ki tako rad piše o »sleparskih«, naj bi raje nekoliko pisal o obsodbi odličnega liberalnega volil-ca Ivana Dolinarja v Mostah, ki je bil nedavno kot dokaz, kako so libe-ralci pri volitvi pomnoževali svoje gla-sove, obsojen na sedem dni za-pora, ker je dvakrat volil! O takih slučajih pa pošteti »Narod« po-polnoma molči.

— **Cesta** od tržiškega kolodvora do Brezji mimo Leš se je zopet nekoliko približala svojemu začetku. Deželni in-ženir Zicha je že prišel gledat, kje pri-meroma se bodo kmalu vozili avtomo-bili.

— **V konkurzu** je trgovec Jurij Mravlje v Gorenjem Logatcu.

— **Kam zabrede pijanec?** Oče Zu-pančič iz Prečne je zapustil sinu Fran-cetu nad 40.000 K vredno posestvo. France Zupančič se je nato oženil in priženil z dobro gospodinjjo Marijo Ce-sar vred tudi nekaj dote. Začel pa je prepogosto zahajati v Novo mesto in zaostajati po gostilnah. Vinski bratci so ga kmalu spoznali. Spoznal se je tudi s kartami in tako je zabredel v dolgove, kateri so vedno bolj rastle. Studilo se mu je delo in zato je oddal posestvo ženi. Ta se je mučila z osmi-mi otroki noč in dan, da bi ohranila domačijo — mož pa je le pil in pil. Prišli so pa upniki in zahtevali plačila dolgov. Tako je prišlo, da bi imelo biti posestvo dne 27. t. m. cenjeno. To pa možu Francetu ni bilo všeč in je začel zato prodajati in sekati les po gozdu in ker so se upniki zbal, da jim na ta način ne bo nič ostalo, so dali oba Zu-pančiča pri okrožnem sodišču zapreti.

— **Zakupni razglas.** C. kr. inten-danca 3. voja v Gradcu razpisuje zago-tovitev kruha in ovsa za leto 1912/13 za garnizujoče čete, zavode in izolirance v raznih krajih. Zakupne razprave se bo-do vršile v dotičnih krajih v času od 26. septembra do 25. oktobra 1912. To-zadevni razglas je interesantom v pi-

sarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

h **Umrli** je v Gjurjevacu v 42. letu svoje dobe odvetnik in bivši pravaški poslanec dr. Gjuro Balaško. — V Kučišču na Pelješcu je umrl kapitan in brodolastnik Miha Bjelič. — V Sisku je umrl 27 let stari hranilnični uradnik Makso Grozaj ml.

Spominjaje se v Slom-škovem tednu »Slovenske Straže«! Pošiljajte pisarni »Slovenske Straže« številna naročila na srečke!

Zahvala.

Pripravljalni odbor za dunajski ev-haristični kongres smatra za svojo dolžnost, da se zahvali vsem onim go-spem in gospodom, ki so mu pomagali pri njegovem poslu. Posebno se še za-hvaljuje drž. poslancu g. Jožefu Go-stinčarju, ki je v zadnjih dneh pri-prave z izredno poštrevolnostjo stal odhodu na strani in v nujnih poslih te-ko treh dni dvakrat napravil dolgo pot na Dunaj. Zahvaljujemo se nadalje vsem govornikom duhovskega in svet-nega stanu, onim gg. »Dančarjem«, ki so nam pomagali pri razdelitvi na-ših ljudi po stanovanjih in vsem onim gospodom, ki so jim na Dunaju služili za vodnike. Iskrena hvala tudi dunajski »Straži«, ki nam je na Du-naju priredila lep pozdraven večer. Ev-haristični Izveličar naj vse bogato po-plača.

Pripravljalni odbor za evharistični kongres.

Primorske vesti.

p **Shod brez občinstva.** V soboto je bil v Pulju sklican v dvorano »Narodnega doma« shod, na katerem naj bi se bilo razpravljalo o deželno-zbornski volitvi, ki se ima vršiti prihod-njo nedeljo. Shod se ni mogel vršiti, ker se hrvaško in slovensko občinstvo ni odzvalo vabilu. Ta čin politične ne-zavednosti ob sedanjem položaju, ko prežijo Italijani združeni z irendento na mandat, ki pripada po zadnjem volil-nem kompromisu Hrvatom, je vreden najhujše obsodbe. Brezdomno je temu mnogo krivo dejstvo, da ni med vo-ditelji in stranko nobenega stika in se kličeje volilci šele takrat, ko že teče voda v grlo. Pa tudi prostor ni bil pri-meren za ta shod. Volilni shodi se skli-cujejo navadno v okrožju volilcev in to je v tem slučaju puljsko predmestje. Če bi se bilo to upoštevalo, bi bila so-botna blamaža gotovo izostala. Upamo, da se bo vzlic tem velikim nedostat-kom posrečilo hrvaškemu kandidatu prodreti.

— **Goriška gimnazija — največji srednješolski zavod v Avstriji.** C. kr. državna gimnazija v Gorici šteje letos nad 1200 dijakov, je torej največji srednješolski zavod v Avstriji. Prvi razred šteje sedem paralelek, in sicer I. a »nemška« (t. j. učni jezik je nemški, učenca pa so Slovenci in La-hi), I. b, I. c, I. d, so italijanske in I. e, I. f, I. g so slovenske. Vseh razredov s pripravnic je 28. Najvišji razred s slo-venskim učnim jezikom je tretji, vseh skupaj s slov. učnim jezikom je šest. Razredi so nameščeni v Strassoldovi palači na Starem trgu, v starem poslop-ju v Šolski ulici in v Formentinijevi palači na Cingrofu, katero je kupila lani država. Profesorjev, suplentov in postranskih učiteljev je nad 50.

p **Umrli** je v Pevni znani trgovec s sadjem, Anton Komjanc.

p **Znani poštni kontrolor Pogatsch-nigg** se v kratkem iz Trsta preseli na Dunaj.

p **Častnik častni občan.** Občina St. Andrež je imenovala pionirskega stot-nika Ed. v. Netka za njegove zasluge pri zgradbi novih vojašnic v občini za častnega člana.

p **Smrtna kosa.** Trst 21. septembra. V soboto zjutraj okrog tričetrt na štiri je našel stražnik v ulici Solitario pred hišo št. 13 na tleh ležečega moškega, starega okrog 35 do 40 let, ki ni več kazal nikakega znaka življenja. Zdrav-nik je konstatiral, da ima razbito glavo in ga je dal nemudoma prepeljati v bolnišnico; toda voz ni niti dospel do bolnišnice, ko je ranjenec že izdihnil. Umrli je najbrže v pijanosti padel vz-nak in si razbil glavo. — Samomor Včeraj popoldne so našli na cesti za pokopališčem mrtvo moško truplo. Zdravniki so ugotovili, da je nastopila smrt vsled zastrupljenja z octovo ki-slino. Samomorilec je Anton Zabrič, uslužbenec trgovinske zbornice, stanuj-joč v ulici della Scorzeria št. 16.

Ali ste že obnovili naročnino?

TURSKO POROČILO O BOJIH PRI DERNI

Carigrad, 23. septembra. Turško vojno ministrstvo objavlja brzojavko o bojih pri Dorni. Dne 14. t. m. so napadli Lahi pri Dorni pozicije Sajd Abdulah. Turki in Arabci so napad odbili. Dne 17. t. m. so napadli Turki in Arabci laške postojanke, ki leže 10 km vzhodno od Derne. Boj je trajal 15 ur. Turki in Arabci so začetkom boja zasedli laške postojanke v središču, ki so jih pa morali zopet zapustiti. Turki so izgubili enega poročnika in 100 vojakov, ranjena sta pa dva turška častnika in 100 mož. Turki so zaplenili 110 laških pušk in veliko vojnega materiala. Lahi so morali izgubiti nad 200 mož.

Štajerske novice.

š **Nov »Orele«** se je ustanovil v Gali-ciji pri Celju.

š **Vpokojen** je zemljiški knjigovod-ja Catarič v Ljutomeru.

š **Elektrarna ob Savinji v Celju.** Celjski mestni obč. svet je sklenil v iz-vanredni seji zgraditi mestno elektrar-no ob Savinji, katera bo dajala za me-sto luč in gonilno silo. Proračun znaša 93.000 K. Delo je dobila družba za elek-trično industrijo v Weizu. Izvršitev hišnih inštalacij in prevodov elektrike si je občinski svet pridržal.

š **Smrtna kosa.** Na Vidmu ob Savi je umrla gospa Ana Voglar, rojena Knapič, soproga učitelja gospoda Vo-glarja v Celju. — V Ptujju je umrla hiš-na posestnica in tovarnarica mila Ju-stina Remic v 81. letu starosti.

š **Imenovanje.** Gospod Milan Vršič iz Ljutomeru, absolvent učiteljske aka-demije na dunajskem pedagogiju, je imenovan za strokovnega učitelja na meščanski šoli v Krškem.

š **Zmrznil** je na gori Uršuli pri Slo-venjegradu drvar Gutnik. Mož se ga je v neki gostilni pod goro nalezal, ob-ležal v pol metra visokem snegu in zmrznil.

š **C. kr. okrajno glavarstvo v Lju-tomeru** nam je poslalo naslednje: Št. 940. Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Sklicevaje se na § 19. tiskov-nega zakona, prosí se slavno uredni-štvo z ozirom na članek, zadržan v Va-šem listu številka 209. z dne 12. sep-tembra 1912 v oddelku »Štajerske no-vice« pod znanako »Liberalni ovadu-hi«, da popolnoma priobči sledeči po-pravek: »Ni res, da neke v Lotmerki v neposredni bližini posojilnice nek člo-vek kar izpisuje davčni oblasti one na-še posestnike, ki imajo kaj naloženega denarja. Tudi ni res, da mu bodo jude-ževi groši tekli. Res je marveč, da v Ljutomeru noben človek, bodisi v ne-posredni bližini posojilnice, bodisi dru-god ne spisuje davčni oblasti onih na-ših posestnikov, ki imajo kaj naložene-ga denarja, kakor je tudi res, da se ni-komur ne plačujejo kaki judeževi gro-ši.« — C. kr. okrajno glavarstvo kot davčna oblast. V Ljutomeru, dne 21. septembra 1912. — C. kr. okrajni gla-var Bonvard.« — Prosimo našega do-pisnika za pojasnilo.

š **Deželni šolski svet štajerski.** De-želni šolski svet je v svoji zadnji seji imenoval: provizorično učiteljico v Gorici Marijo Rojnik za definitivno učiteljico istotam; provizoričnega učitelja v Slovenjgradcu (okolica), Ivana Koržeta za definitivnega učitelja v Laškem trgu (okolica) Riharda Pester-šek za učitelja na Vranskem; provizo-ričnega učitelja v Slivnici Leona Dob-nik za definitivnega učitelja istotam; provizoričnega okrajnega pomožnega učitelja za brežiški politični okraj Iv. Ličar za definitivnega okrajnega po-možnega učitelja za isti okraj; definit-ivnega učitelja - voditelja v Rakovci Marijina Repiča za učitelja in šolskega voditelja pri Sv. Joštu na Kozjaku; provizoričnega učitelja v Pobrežju, An-tona Legata za definitivnega učitelja istotam; učiteljsko suplentinjjo v Po-brežju Amalijo Rojko za učiteljico isto-tam; provizorično učiteljico v Ross-weinu Marijo Anetzhuber za definitiv-no učiteljico istotam; provizoričnega učitelja v St. Andreju Franca Pikl za definitivnega učitelja istotam; pomož-no učiteljico ročnih del v Rogaški Sla-tini Marijo Kit za učiteljico ročnih de-istotam; provizorično učiteljico na de-ški mestni ljudski šoli v Celju Frideri-ka Kodela za definitivnega učitelja istotam; provizorično učiteljico na de-klški mestni ljudski šoli Elzo Prof za definitivno učiteljico istotam; pro-vizorično učiteljico na isti šoli v Celju Viljemino Pacchiaffo za definitivno učiteljico istotam. Prestavljeni so Nadučitelj v Dobju Valentín Pulko na isto mesto v Gorico; Jakob Knaflič za nadučitelja v Dobje. V začasni pokoj so stopili: Definitivna učiteljica v Laškem trgu Albina Kuntara; definitiv-na učiteljica v St. Vidu pri Planini Jo-žefina Bezljaj. Končno se je ob prilik

upokojitve izreklo priznanje nadučitelju v Letušu Karlu Marschitzu za njegovo dolgoletno učiteljsko službovanje.

Ljubljanske novice.

DOPOLNILNA DEŽELNOZBORSKA VOLITEV V LJUBLJANI.

Volitev se je danes vršila jako mirno. Opazilo se je, da mnogi naši somišljeniki niso pravočasno reklamirali svoje volilne pravice in so bili tako izpuščeni iz imenika.

Komisija A—H.

(Dvorana »Mestnega Doma«.)
Oddanih glasov 953 (+1, ki še ni uveljavljen), neveljavnih 4, praznih 42, razepjeni 3.

Kregar 234, dr. Pogačnik 240, Reisner 485, Ribnikar 495, Pammer 126, Egger 132, Kristan 38, Bartl 34.

Po en glas so dobili »gospod osel s sv. Jošta« in »0 + 0 = 20«.

Komisija I—L.

(Dvorana v »Mestnem Domu«.)
Oddanih 787, praznih listkov 40, neveljavnih 0.

Dobili so: **Kregar 220, dr. Pogačnik 218 glasov, Reisner 408, Ribnikar 405, dr. Eger 68, Pammer 72, Bartol 28, Kristan 30.**

Po en glas so dobili: **Boltatu Pepe izrezen iz »Slovenca«, na eni glasovnici je bila napisana neka pridiga.**

Komisija M—R.

(Velika dvorana Union.)
Oddanih 875 glasov, neveljavnih 36, praznih 36.

Dobili so: **Dr. Pogačnik 244, Iv. Kregar 238, Reisner 477, Ribnikar 463, Egger 88, Pammer 84, Bartol 30, Kristan 31.**

Po en glas so dobili: **dr. Ambroschitz, Stembov, Erzín, Hribar, Rován.**

Komisija S—Ž.

(Velika dvorana »Uniona«.)
Oddanih glasov 1071, neveljavnih glasov 48.

Dobili so: **Dr. Lovro Pogačnik 300 glasov, Ivan Kregar 298 glasov, Reisner 572 glasov, Ribnikar 564 glasov, dr. Egger 115, Pammer 112, Bartol 33, Kristan 34.** Po en glas so dobili **Omejc, Polak Karol, Jenko, Brenčič, dr. Ravnihar.**

Skupno so dobili dr. Pogačnik 1002 glasova, Iv. Kregar 999 glasov, Reisner 1942, Ribnikar 1927, Egger 403, Pammer 394, Bartol 125, Kristan 133.

Pri lanskim dopolnilni deželnozbornski volitvi je dobil kandidat S. L. S. Rojina 770 glasov, Ribnikar 1719 glasov, soc. demokratski kandidat Kristan 214, iz česar sledi da so danes že pri prvi volitvi soc. demokrati glasovali z liberalci in sta torej Reisner in Ribnikar že v prvi volitvi izvoljena.

Ij **Evharistična slavnost rokodelskega društva.** Rokodelsko društvo priredi evharistično slavnost v križanski cerkvi. V sredo, dne 25. septembra, v četrtek, 26. septembra in v petek 27. septembra, bo točno ob osmi uri zvečer govor in po govoru litanije z blagoslovom. V nedeljo, 29. septembra, bo ob pol sedmi uri zjutraj govor, sveta maša in skupno sveto obhajilo. Vse dni poje pri cerkvenih pobožnostih pevski zbor Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. Naj bi se udeležila moška mladina evharistične slavnosti v prav obilnem številu!

Ij **Na bogoslovnem učilišču v Ljubljani** se prično predavanja 2. oktobra. Zglaševanje je dan poprej, 1. oktobra. — V I. letnik je dozdaj sprejetih 22 kandidatov. — Pouk v cerkveni umetnosti je poverjen č. g. Josipu Dostal, kn. šk. tajniku. — Vodstvo.

Ij **Kongregacija gospodov.** Jutri v sredo ob pol osmih in poslej vsaki teden redni shodi v alozijeviski kapeli.

Ij **Poročil** se je danes v cerkvi sv. Jakoba deželni stavbni nadkomisar g. Matija Krajc z gđ. Erno Povše, hčerko c. kr. komercialnega svetnika, državnega in deželnega poslanca. Blagoslovi Bog!

Ij **G. V. Talich** je kot kapelnik češkega gledališča v Plznu vodil pri otvoritvi gledališke sezone opero »Prodano nevesto«. Vsi listi so polni hvale o njem in pravijo, da je z njim prišlo v opero novo življenje.

Ij **G. Berce** z ljubljanskega Grada ima že dolgo svoje posebne pojme o razmerju med župnikom in škofom. Sedaj je te svoje nazore zavil v dolgo papirnatu brošuro, ki je pa imela tako čudno obliko, da jo je moral poslati v tisk neki tiskarni v Ameriko. Te dni je ameriška tiskarna poslala na ljubljanski Grad Bercetovo brošuro »Kako ljubljanski knez škof župnike preganja«. Ne vemo, kaj si g. Berce domišljuje od takega dela; njegove fan-

tazije in njegove ljubeznivosti proti škofu so že tako splošno znane, da bi si lahko prihranil stroške za tako brošuro. — Če ima g. Berce nekoliko preveč denarja, naj bi raje več plačal za mestno stanovanje na Gradu, ker 176 kron na leto za stanovanje bi mestni občini plačal vsak čevljar.

Ij **Učitelj IX. činovnega razreda na ljubljanski obrtni šoli** je postal inženir Mihael Michov.

Ij **Po tiralcu** iščejo oblasti: Franca Baltiča, leta 1892. v Zatičini rojenega, pristojnega v Ljubljano, tapetniškega pomočnika, zadnji čas stanujočega v Ravniharjevi ulici števil 3; Antona Žuraja, bivšega trgovca na Jesenicah; Franceta Hitica, kramarskega pomočnika v Ljubljani; 34 let starega ključavničarskega pomočnika Maksa Dornika iz Ljubljane.

Ij **Novi kapelnik 27. pešpolka.** Častniški zbor 27. pešpolka je angažiral za kapelnika Antona pl. Zmettija, dozdaj kapelnika 90. pešpolka v Jaroslavu.

Ij **Našla se je** v modni trgovini Petra Šterk na Starem trgu št. 18 srebrna verižica z obeskom. Lastnik iste naj se zgleda v omenjeni trgovini; istotam se nahaja že del časa par trdo vezanih knjig. Kdor jih je pozabil, naj pride ponje.

Ij **Kolo ukraden**o je bilo v soboto zvečer na Miklošičevi cesti izpred hiše št. 22 Konradu Muzulinju. Kolo je tvrdke »Styria«, je črno emailirano, z ravno balanco in je prostega teka. Verižna plošča ima vrisana hrastova peresa. Kolo je bilo vredno 144 K.

Razne stvari.

Strašna nesreča v gorah. V Val di Cadino so se pričeli valiti posekani hodi po strmini, ki so zmečkali štiri drvarje. — Na Zwölferkoglu se je pa ubil monakovski trgovec Kohn.

Gimnazijec streljal na profesorja z revolverjem. Učenec 4. gimnazijskega razreda v št. Hipolitu, Rudolf Hlawatsch, je bil od prof. Schmidta posvarjen, kar je fanta tako raztogotilo, da je potegnil revolver in na profesorja streljal. Profesor se je še pravočasno skril za kateder. Učenec je bežal iz sobe, na hodniku je pa streljal na šolskega slugo, ki ga je hotel prijeti, a ga ni zadel, nakar je dijak streljal nase in se ustrelil.

Velika avtomobilska nesreča. Princ Parmški ranjen. Med Neukirchnom in Dunajskim Novim Mestom je zadel avtomobil, v katerem sta se vozila princ Feliks in René Parmški z izvoščkom. Princu Renéju je bilo zlomljeno rebro, tudi sofer je ranjen. Stanje princa Renéja je nevarno.

Potres v Makedoniji. V Radevištu in Končani se je zemlja dvakrat močno stresla. Poškodovanih je več hiš.

Telefonska in brzojavna poročila.

DELEGACIJSKI PRESTOLNI GOVOR.

Dunaj, 24. septembra. Danes je cesar na slovesen način sprejel avstrijsko in ogrsko delegacijo. Predsednik avstrijske delegacije, poslanec Dobernig je v svojem nagovoru slavil cesarja kot varuha miru in pospeševalca vsega plemenitega in lepega. Dejal je, da je trdna vez med cesarjem in državljani najtrdnjše jamstvo za obstoj monarhije. Končno je zagotovil, da bo delegacija začela svoje delo z željo, da bi božja previdnost cesarja še dolgo avstrijskim narodom ohranila. — Podobno je nagovoril cesarja predsednik ogrske delegacije.

Nato je odgovoril cesar s sledečim prestolnim govorom:

»Z zadovoljstvom jemljem izraze vaše zveste udanosti naznanje in vas zato najtopleje zahvaljujem. Naše razmerje do vseh vevlasti nosi vsekozi znak prijateljstva. Oprta na tesno zvezo z Nemčijo in Italijo, ki se je skozi toliko let izkazala, se naša politika slejkoprej giblje v smeri, da, braneč interese monarhije, doprinaša svoj del k ohranitvi miru. Z odkritosrčnimi simpatijami spremljamo prizadevanje italijanskih in turških državnikov, da z direktnimi in neobveznimi pogajanjmi najdejo za obe strani častno mirovno podlago. Spričo nerazjasnjene položaja v bližnjem Orientu je moja vlada sprožila izmenjavanje misli med vlastmi, kar je imelo za posledico soglasno pritrjevanje vseh, da se na Balkanu ohrani mir in status quo. — Z novimi brambnimi predlogami se je mirovno stanje armade in mornarice razveseljivo utrdilo, obenem pa so za večino brambnih obvezancev nastopile značajne olajšave. Letošnje zahteve vojne uprave so se z ozirom na finančno stanje obeh držav omejile na neobhodno potrebno. Hvala vaši požrtvovalnosti se mornarica izpopolnjuje, tako da bo v stanu v podvojeni meri zadostiti ved-

no rastoči potrebi po varstvu naših gospodarskih interesov. — Zaupajoč v vašo patriotično vnemo, želim vašemu delu vspeha in vas prisrčno pozdravljam. — Cesarjevemu govoru so sledili živahni »Hoch« - klici pri avstrijski, »Eljen« - klici pri ogrski delegaciji. — Splošno se je opazalo, kako cesar dobro izgleda.

KONKURZI V ZAGREBU.

Zagreb, 24. septembra. Nad posmrtno zadruzo »Zagreb« je proglašen konkurz.

Zagreb, 24. septembra. Znani mažarski kordeš Kardoš, čegar poslovodja Stern je izvršil več goljufij, je naznanjen, da je vedel za te manipulacije.

SCHOLZEVA TISKARNA V ZAGREBU V KONKURZU.

Zagreb, 24. septembra. Po posmrtni zadruzi »Balkan« je bil angažiran zagrebški odvetnik Schönstein za 66 tisoč kron. Ko je nastopil krah »Balkana«, so dr. Schönsteinovi upniki dognali, da ima Schönstein premoženja 250.000 kron, a da so pasiva mnogo večja. Prva se je javila »Pučka banka« radi njegove obveze za »Balkan«, a potem tiskarna Antona Scholza, ki izdaja »Neues Tagblatt« in »Novosti«. Pri tem podjetju je bil Schönstein angažiran za veliko svoto. Upniki so konstatirali, da te njegove obveze znašajo 400.000 kron. Nadalje se je konstatiralo, da ima tiskarna Scholz zavezo za 600.000 kron, vsled česar je nad Scholzevo tiskarno proglašen konkurz. »Neues Tagblatt« je prenehal izhajati. Z »Balkanom« so propadli tudi podjetniki Franz Zeitelberger in še trije drugi.

VOJAŠKI SODNIK — GOLJUF.

Olomuc, 24. septembra. »Pozor« poroča iz Mor. Ostrave, da je bil tamkaj aretirán zaradi velikih meničnih goljufij vpokojeni major-avditor Kanscheg.

DRŽAVNI PRAVDNIK OROPAN.

Praga, 24. septembra. Listi poročajo, da so praškega državnega pravdnika substituta dr. Chlumetzkega napadli v Parizu apaši in ga oropali za več sto frankov.

40 ZDRAVNIKOV OBOLELO.

Dunaj, 24. septembra. V tukajšnji mestni bolnišnici je obolelo danes 40 zdravnikov, ki so jedli neko močnato jed. Ravnateljstvo je dalo strogo preiskati zadevo. Zdravniki niso težko bolni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Povprečna v. 24 urah v mm
23	9. zveč.	740.0	8.8	sl. svzh.	oblačno	
24	7. zjut.	738.0	7.2	brezvet.	del. jasno	1.2
	2. pop.	736.4	11.6	sr. svzh.	oblačno	
Srednja včerašnja temp. 9.5°, norm. 13.8°.						

Zahvala.

Za vse sožalje in dokaze odkritega sočutja o priliki britke izgube nepozabne soproge iskreno ljubljene mamice, tete in sestre, gospe

Neže Javornik

izrekamo globoko ginjeni vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo g. dr. Rusu za njegovo požrtvovalnost, častiti duhovščini, vsem darovateljem krasnih vencev, dalje gg. narednikom domobranskega pešpolka ter vsem, ki so spremili pokojnico k večnemu počitku. Sv. maša zadušnica se bude darovala v sredo ob 10. dopoldne v župni cerkvi sv. Petra.

Globoko žalnočja rodbina.

3044

Pozor! Berite! Na obroke!

Največja zaloge klavirjev in vsega glasbenega orodja na slovenskem jugu.

Ljubljana, Zvezda **Alfonz Breznik** Kongresni trg 15, nasproti mnske cerkve
sodno zapriseženi strokovnjak in učitelj Gl. Matice
Po 10' in 15' kron mesečno klavirji, pianini in harmoniji le prvih svetovnih tvrdk:

Neža Merzelj naznanja v svojem in v imenu svojih hčera **Ivanke, Marije, Angele** in **Franciske** pretržno vest, da je po dolgem trpljenju danes ob 1. uri ponoči umrl previden s svetimi zakramenti naš ljubljani in dobri soprog, oziroma oče, gospod

Ivan Merzelj
posestnik in gostilničar

Zemeljski ostanki dragega pokojnika se bodo v sredo, dne 25. septembra ob 4. uri popoldne v hiši žalosti, Stara pot št. 7, slovesno blagoslovili, nato pa na pokopališču pri Sv. Križu položili k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani. 3041

V LJUBLJANI, 24. septembra 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Dobnerlet.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam podpisani prežalostno vest, da je gospod

Janez Mrak
rojen 1. 1845. na Mlinem pri Bledu, danes po daljši, ne več ozdravljivi bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega, vedno ljubeznivega in ljubljenega strica bo v sredo ob 8. dop. iz hiše žalosti na pokopališču pri sv. Ani na Gozdu.

Gozd pri Kamniku 23. sept. 1912.

Janez Dežman
župni upravitelj.

3037

Proda se zaradi selitve dobro ohranjen

glasovir

po zelo ugodni ceni. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 3038. 3038

Nekaj desetakov
(pri zmožnosti tudi stotakov)

si lahko zasluži vsaka pošena in agilna oseba za mali pismeni trud v teku meseca oktobra t. l. Oziram se le na ponudbe dostojnih in inteligentnih oseb, kakor gg. trgovcev, vodij konsumnih društev, gostilničarjev, učiteljev, občinskih tajnikov; dalje oseb obojega spola, katere uživajo v svojem domačem kraju splošno spoštovanje in zaupanje.

Ponudbe zavarovalnih potnikov odenosno prodajalcev srečk ali drugih predmetov na obroke so izključene.

Prijave z znamko za odgovor in natančnim naslovom pod šifro:

Mobena agentura in trajen zaslužek
na upravnishvo tega lista pod št. 2976.

„Slovenska filharmonija“ v Ljubljani

razpisuje mesto

upravitelja.

Nastop takoj. Pismene prošnje je vložiti pri odboru, (pisarna v Vegovi ulici št. 5. v hiši Glasbene Matice.) 3042

Bösendorfer, Czapka, R. Stelzhammer (najboljši klavirji sedanjosti), **H. Heizmann** (neprekosljivi pianini), **Hörügel** (amerikanski harmonij od 90 K naprej). 10 letno pravnoveljavno jamstvo. Najemalci klavirjev postanejo lastniki istih, dočim je dosegla najemščina višino kupnine. **Zamena** najugodnejša! Uglaševanje in popravila točno in ceno. — Svarim pred nakupom navideznega pofelna!

Violine, citre, najboljše strune
in vsa glasbila po tovarniških cenah.

Zahtevajte najnovejši cenik harmonik!

Ali imate že Slomškove razgled-
nice „Slovenske Straže“? :

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke poi

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Vzorci na zahtevo. Cene nizke.

Postrežba znano dobra.

2932

! poštni zavitek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

**sirupa
iz malin**

pošlje franko po poštnem povzetju za K 5-60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčkih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Krepkega dečka

iz poštene hiše, s prim. šolsko izobrazbo in pridnega

trgovskega pomočnika

sprejme večja eksportna firma na Dolenskem. — Oni, ki razumejo nekaj nemški in imajo prakso v mešani stroki, imajo prednost. Ponudbe pod 344, poste restante Karmel. 3028

Krščanski mladenič,
star 17 let išče službe kot

vajenec

v kakš. večji trgovini ali kakš. primerne. Hodil je dve leti v slov. trg. šolo in zna stroje-pisje in stenografijo. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 2970.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zjamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečici za K 4 — po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trdko Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko. 3016

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zdrav. škofije

2934

Zaradi bolezni se odda v najem stara

gostilna

na deželi.

Pisne ponudbe na upravo tega lista pod 2979.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potreščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„ADRIJA,“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov

v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5. 2135

Temnica na razpolago!

!! Zunanja naročila z obratno pošto. !!

: Zahtevajte cenike! :

Gostilna

se da v najem na Gorenjskem. Kje, pove upravnštvo „Slovenca“ pod številko 2975. 2975 (3)

2 ali 3 elegantne sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne za pisarno ali za stanovanje višjim privatnim osebam se takoj odda. Več pove uprava tega lista pod št. 2984. 2984

VINOTOČ

Mestni trg št. 13 Ustanovlj. 1856
pripoča svoja

naravna vina

3033 3 liter po 85, 96 in 1 krono 28 vin.

Prodaja.

Podpisani prodam iz proste roke

mlin

s 4 kamni in stopami in zraven več poslopij, pripravno za večje podjetje. Stoji v središču mesta na močni gotovi vodi. Proda se eventuelno tudi 3034 3

= hiša =

nasproti župne cerkve, prostorna za vsako trgovino. Plačilo ugodno.

Av gust Terpinec, Kamnik.

ŠOLSKKE KNJIGE

v najnovejših izdajah za ljudske, meščanske, srednje in vse druge šole, se dobe v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani

kjer so tudi

seznamki knjig za vse šole brezplačno vedno na razpolago.

Brezplačno se dobe tudi sledeči najnovejši katalogi:

1. Splošni katalog slovenskih knjig, ki obsega tudi najnovejše pojave na književnem trgu. 2. Katalog molitvenikov in drugih nabožnih knjig. 3. Katalog glasbenih del (cerkvene in svetne glasbe). 4. Cenik šolskih tiskovin, učil in knjig.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obreduje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blegajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.